

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

De Virtute Religionis, Et Ei Annexis; Continens quatuor Tractatus
Theologiae Moralis praecipuos. Primus, in ordine decimusquartus, de
Iuramento, & Adiuratione. Secundus, de Voto. Tertius, & charior Authori,
de statu Religioso. Quartus, de vitiis oppositis Religioni

**Castro Palao, Fernando de
Lugduni, 1669**

Quæ conditiones seruandæ sunt in Religionis ingressu, vt validus, & licitus
sit. punct. 8 [i.e. 9].

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76572](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76572)

garum specialiter missam, vt laicus dixi, *disp. 4. de legibus punct.*
 21. §. *vt.* imò si reuocatio generalis faciendâ est eadem pub-
 licatio requiritur, quæ ad concessionem facultatis per mo-
 dum legis requisita fuit, vt dictum est *libi. p. 21. §. 5.* Ma-
 neat ergo certum, est regulæ rigore spectato sit probabile
 (quod Thomas Sanch. dixit) non posse à Prouincialibus ad
 probationem recipi non habentes 15. annum completum. At
 spectata consuetudine, & praxi omni probabilitate caret. Ne-
 que Thom. Sanch. contrarium diceret; ipse enim solum specta-
 ta regula locutus fuit. Neque alicui mirum videatur me in
 probanda hac assertionè præter consuetam breuitatem proce-
 disse; forè enim supra ex illis, qui 15. annum non comple-
 runt, cum in Societatem fuerunt admissi, & vitam in illa na-
 tus essent.

8. Secunda difficultas est; an ligatus aliquo ex supradic-
 tis impedimentis, si recipiatur in Societatem ab eo qui pote-
 statem habet in eis dispensandi, receptio valida sit? Et quidem
 si impedimentum recipienti manifestatur, nulla est dubitatio,
 cum eo ipso censetur dispensare. Si autem malitiosè tacitum
 sit, alicui videri potest nullam esse receptionem, vt potè abique
 consensu recipientis factam. Non enim recipientis voluntatem
 habet recipiendi tali impedimento ligatum, imò potius habet
 voluntatem eum à religione excludendi. Quod efficacitè vr-
 get, si daremus impedimento eius conditionis esse, vt eo de-
 recto nequaquam à superiore sic ligatus reciperetur, ne reli-
 gioni præiudicium causaret.

9. Cæterum tenendum est validum esse ingressum. Quia
 dum impedimentum substantiale non est, superior consentit
 in substantia ingressu, sicut cum Prælatus admittit ad ordines
 quemquam excommunicatum, vel irregularem, admissio vali-
 da est; quia in substantiali collatione ordinum consentit, cui
 consenti non obstat, quod impedimento detecto non consen-
 titur. Non enim præsens consensus ex euentu futuro regulatur,
 præcipue cum circumstantiæ omnino mutantur. Fateor ta-
 men, si recipiens haberet expressam voluntatem non admit-
 tendi in religionem, qui impedimento ligatus, & non manife-
 stus peteret admitti, nullam esse admissionem. Sed hæc volun-
 tas ob inconuenientiam, quæ inde nascitur, nec iusta esset, ne-
 que præsumenda est; potius enim præsumendum est eam vol-
 untatem habere, quæ suæ cognitioni, & rebus ipsis conformetur;
 quæ proinde velle recipere nouitium illum abstrahendo, an
 habeat, vel non habeat impedimentum. Hæc doctrina colligitur
 expressè ex Nauarr. *lib. 3. consil. tit. de Reg. cons. 25. in 1. edit.*
 & in *2. cons. 48. Man. Rodrig. tom. 3. q. Regul. q. 17. art. 9. & 2.*
tom. sum. c. 6. n. 3. & alijs relictis à Sanch. *li. 5. sum. c. 4. n. 57.* Qua-
 rens dicunt professionem factam ab eo, qui morbo gallico,
 vel alio impedimento non irritante laboraret, quo detecto
 omnino excluderetur, validam esse. Ergo supponunt receptio-
 nem ad nouitiatum cum hoc impedimento valuisse; quia profes-
 sio valida esse non potest, si nouitiatum nullus exiitit.

P V N C T U M I X.

Quæ conditiones seruandæ sunt in religionis ingres-
 su, vt validus & licitus sit.

S V M M A R I V M.

- 1 Coactio professionem annullat, sed non nouitiatum.
- 2 Consilium excommunicat cogentes feminas ad religionis in-
 gressum.
- 3 Lata est excommunicatio in fauorem feminarum & ob quas
 actiones.
- 4 Non comprehendit cogentes ad votum, vel Iuramentum re-
 ligionis suscipienda.
- 5 Modus coactionis debet esse iniustus, sed sufficit indirectus.
- 6 Quas personas comprehendat hæc excommunicatio expendi-
 tur.
- 7 Excipit consilium casus à iure expressor, in quibus dari po-
 test coactio absq; excommunicationis incursu.
- 8 Simili excommunicatione ligantur impediens feminas à
 religionis ingressu.
- 9 An comprehendat impediens ingressum ad probationem?
 Negant Sanch.
- 10 Probabilius est comprehendere.
- 11 Debet iniuste impedire.
- 12 Ingressus religionis debet esse immunis à vitio Simonia.
- 13 Ex parte admittentis debet esse necessario potestas, alias nul-
 lus est ingressus.
- 14 Debet præmitti informatio generis, vite, morumque reci-
 piendi.
- 15 Non possunt Prælati absque rationabili causa negare ingres-
 sum aptis.

1. Præcipua conditio seruanda in religionis ingressu est lib-
 ertas, quæ coactioni opponitur. Hæc tamen esto profes-

sionem annullat, *cap. perlatum, de his que vi. nouitiatum* ingres-
 sum non annullat; neque ex annulatione professionis infer-
 ritur, nouitiatum annullatio; cum hæc nullitas ex iure positio
 pendeat, quæ non extenditur ultra casus expressos, & nullitas
 inuenitur expressa nouitiatum annullatio. Præterquam quod
 est longè diuersa ratio in professione, ac in nouitiatum. Nam
 si professio coacta esset valida, indissolubilis esset, & iniuria
 facta irreparabilis; secus nouitiatum qui solui potest, & iniuria
 facta reparari. Item coactio non impedit quin nouitius reli-
 gionis austeritates experiat, sed potius iuuat, & ita tenet
 Sanch. *li. 7. matr. disp. 37. n. 51.*

2. Verum est coactio quemlibet nouitiatum ingressum non
 annullat, negari non potest esse graue peccatum, & iniusti-
 tiam. Quapropter merito Concil. Trid. *sess. 25. c. 12. de Regul.*
 nouam excommunicationem imponit cogentibus feminas
 ad religionis ingressum his verbis Anathemati sancta Syno-
 dus subicit omnes, & singulas personas, cuiuscunque qualita-
 tis, vel conditionis fuerint tam clericos, quam Laycos seculari-
 res, vel regulares, atque etiam qualibet dignitate fungentes, si
 quomodocunque, & c. Coegerint aliquam Virgineam, vel vi-
 duam aut aliam quamcumque mulierem inuitam præterquam
 in casibus à iure expressis ad ingrediendum monasterium, vel
 ad suscipiendum habitum cuiuscunque religionis, vel ad
 emitendam professionem, quippe consilium, auxilium, vel
 fauorem dederint; quippe scientes eam non spontè ingredi
 monasterium, aut habitum suscipere, aut professionem emite-
 re, quoquomodo eidem actui vel presentiam, vel consen-
 sum, vel auctoritatem interposuerint.

3. Hæc excommunicatio lata solum est in fauorem femi-
 narum. Nam esto grauissimum sit peccatum vito ad religio-
 nem cogere, vel eos à religionis ingressu impedire, quia ta-
 men id ratum est, & facilius virti violentiam expellunt, inde
 consilium nihil de ipsis disponit, sed solum de feminis, quibus
 violentia frequentius inducitur, & difficultus vincitur. Sic
 Suar. *tom. 5. de censur. disp. 23. sect. 7. n. 9. & tom. 3. de Relig. lib. 5.*
cap. 9. n. 4. Sanch. *lib. 4. sum. cap. 4. num. 2.* Ob triplicem actio-
 nem hæc excommunicatio imponitur nempe ob monasterij
 ingressum, ob susceptionem habitus, ob professionem. Non car-
 ter tamen difficultate, qualiter monasterij ingressus à suscep-
 tione habitus, & professione distinguitur. Neque enim vide-
 tur excommunicari parentes cogentes feminas monaste-
 rium ingredi, vt securius viuane, cum sepe id necessarium sit,
 & licet seculis necessitate non possint parentes filiam cogere
 ad tam arctam custodiam, vt bene notat Suar. *dicto lib. 5. de
 Relig. cap. 9. num. 4.* Non tamen obinde censetur excommu-
 nicati. Quia consilium non tam de ingressu (vt sic dicam)
 temporali, & Laicali, quam religioso, & perpetuo locutum
 est: liberati enim religiosi status fauere intendebat. Quia ra-
 tione conuincor ad asserendum coactionem ad ingressum
 monasterij absque animo inducendi puellam ad religiosum
 statum, sed potius, vt decentius, & securius viuas, & apertis de-
 liberet statum eligendum hac excommunicatione non puniri
 bene tamen coactionem ad ingressum animo, & intentione,
 vt habitum suscipiat, & professionem emittat: Quia ille in-
 gressus est inchoata habitus susceptio, neque aliter possunt
 illa tria membra ingressus monasterij, susceptio habitus, &
 professio distingui: Et ita tradit Suar. *dicto tom. 3. de Religio-
 ne lib. 5. c. 9. n. 4.* Sanchez *lib. 4. sum. cap. 4. n. 12.*

4. Non censetur tamen comprehendi votum, vel Iurame-
 ntum ingrediendi religionem; quia huiusmodi votum, vel
 Iuramentum non est monasterij ingressus, nec susceptio habi-
 tus, nec professio, quæ sunt actiones prohibita, & punita.
 Quapropter esto patens cogeret filiam vouere, vel Iurate scin-
 gressuram religionem, excommunicationem hanc non incur-
 reret. Neque obstat ex vi illius voti, vel Iuramenti obligatum
 esse ingredi, ac proinde esse indirectam ingressus coactionem;
 quia credo probabilius nullam illius ingressus obligationem
 habere. Quia obligari non potest ad efficiendum actum irri-
 tum, & nullum. Nam ingressus assumptus ex obligatione vti
 seu Iuramenti coacti, coactus est, & consequenter nullus. Ad-
 de quauis illud votum validum esset & obligatorium, ob
 coactionem ad illud præcisè habitum non susceptio, excommu-
 nicatio non incurretur, quia non ob votum sed ob monasterij
 ingressum, habitus susceptionem, vel professionem excommu-
 nicatio imponitur. Sanch. *lib. 4. sum. cap. 4. n. 12.*

5. Modus coactionis non signatur à consilio, sed solum
 dicitur, quoquomodo coegerint; quare siue directus, siue indi-
 rectus sit, comprehenditur: debet autem esse iniustus, alias
 punibilis non est. Neque enim ex eo quod patet rigidè filiam
 tractet dummodo limites paternæ iurisdictionis non excedat,
 & causa vitandi illum rigorem habitum suscipiar: id
 enim per accidens est, & patri iure suo videnti non est verten-
 dum in culpam. Quod si patet in rigore excesserit, videlicet
 ob illum rigorem vitandum filiam moueri ad religionem, nec
 que cessauerit procul dubio censetur filiam sic ingredi coactam
 coacta

coactè ingredi, & parentem ob indirectam coactionem excommunicatum esse: Suarez *ditto tom. 3. de Relig. lib. 5. cap. 9. n. 5.* Nulla tamen est coactio, si manibus, & donis filiam ad religionem iuvet, imò neque si suasionibus & precibus, modo non sint importunæ, & quæ violentiæ aequalent. Sic Suarez *loco allegato & Sanch. lib. 4. c. 4. num. 7. c. 8.*

6. Personæ aduersus quas hæc excommunicatio fertur sunt omnes, & singule cuiuscunque qualitatis, & conditionis fuerint, tam clericæ, quam Laicæ, seculares, vel regulares, atque etiam quilibet dignitate fulgentes, quæque ad aliquam ex lapradictis actionibus grauitur, & iniuste coegerint. Probabile tamen est Regem, & Imperatorem non comprehendi ob eorum eminentissimam dignitatem, ratione cuius debent in iis permissis necessitati exprimi, vt comprehensæ censentur: Tradit Sanchez lib. 4. summ. cap. 4. num. 2. Et facit quæ adducit, lib. 4. de matrim. disp. 22. sine. Deinde extendit consilium supradictam excommunicationis penam ad omnes illos, qui consilium, auxilium, vel fauorem dederint, quiq; scientes eam non spontè ingredi in monasterium, aut habitum suscipere aut professionem emittere, quoquomodo eidem actui, vel præsentiam, vel consensum, vel autoritatem interposuerint; subiacelligitur, vt fiat: quæ omnia verba, quæ rata, & singularia sunt exactè notanda, vt bene dixit Suarez *tom. 5. de cons. disp. 23. sect. 7. num. 9.*

7. Excipit consilium à supradicta doctrina casus à iure expressos, in quibus est coactio detur, excommunicatio non imponitur, & merito. Quia tunc non est iniusta coactio, sed iusta, & licita iuris executio. Hi casus (inquit Suarez tom. 3. de Relig. lib. 5. cap. 9. num. 4. sine.) sunt duo. Vnus est si puella votum emittit religionis, cap. consilium de Regular. quo casu ad eius executionem cogi potest si relaxationem non obtinet. Alias est, quando coniuges mutuo consensu ingressi sunt religionem, & post professionem vnus alter vult recedere; quia in iis casibus non cogitur quis ad religionem tanquam ad rem voluntariam, sed tanquam ad rem ex voluntate propria debitam.

8. Similem excommunicationem ob causam oppositam profert consilium in supradicto loco *sess. 25. cap. 18.* aduersus eos qui sanctam Virginem vel aliarum mulierum voluntatem veli accipiendi, vel voti emittendi quoquomodo sine iusta causa impediunt. In quibus verbis ea est difficultas; an impediatur, ne femina votum aliquod simplex emitat saltem suscipiendi religionem supradicta excommunicatio puniatur: Affirmat Suarez *ditto lib. 5. cap. 9. num. 11. c. 12.* contra ius iis, quæ docuerat, *tom. 5. de censur. disp. 23. sect. 7. nu. 10.* Quia sub acceptione veli religiosa profectio intelligitur, & non honorarium illud veli signum. Ergo sub voti emissionem, quæ vt distincta ponitur à consilio non profectio, sed saltem profectio voti intelligitur. At verius credo sub vtroque verbo professionem intelligi, sed diuersam. Nam cum in monasteriis monialium, monialibus ad choram assumptis velum in professione concedatur, Laicis verò ad ministeria domestica destinata denegetur, vt omnes hæc professiones consilium comprehendat, quin vlla dubitatio remaneret, expressit vt distinctas voluntatem veli accipiendi, vel voti emittendi; hoc est professionem cum velo, vel sine illo. Alias si prætare impedimentum voto religionis suscipiendæ vellet consilium punire, non ea generalitate, quæ non magis votum religionis, quam castitatis, aut temperantia, alteriusve virtutis significat, loqueretur, & ita tradit Suarez *illa disp. 23. sect. 7. num. 10.* Sanch. lib. 4. summ. cap. 4. num. 14.

9. Sed grauior est difficultas, an impediatur susceptionem habitus, seu monasterij ingressum puniatur hæc excommunicatio? Negat Sanchez *d. cap. num. 15.* ea motus ratione, quia decretum excommunicans impediens professionem, non est extendendum ad remotum professionis obstaculum, præcipue quidem decretum excommunicans cogentes ad religionem, non fuit contentum expressione professionis, sed in super addidit habitus susceptionem. Deinde quia impediens votum religionis in sæculo emitti, virtualiter impedit professionem, sed non obinde excommunicatur. Ergo ob impedimentum remotum excommunicatio non contrahitur.

10. Affirmatiua sententia tenenda est, scilicet ob impedimentum appositum suscipiendi habitum præstandique nouitiatum hæc excommunicatio inquiri. Quia susceptio habitus, nouitiatumque perfectio requiritur necessario ad professionem. Ergo quolibet ex illis impeditis profectio ipsa impeditur, in quo maxime differt huius impedimenti appositio à coactione professionis. Nam potest esse coactio ad professionem, quin fuerit ad suscipiendum habitum, & e contra potest esse coactio ad suscipiendum habitum, quin extendatur ad professionem: eaque de causa fuit conueniens non solum professionem, sed susceptionem habitus exprimeret. At in præfenti fieri non potest, quod aliquis impediatur à nouitiatu quin impediatur à professione; eaque de causa satis fuit prohibere impedimentum professionis. Quia prohibendo impedimentum apponi professioni, consequenter prohibendum est apponi te-

Verd. à Castro. Sum. Mor. Pars III.

ligionis ingressui, & aliis omnibus, quæ de essentia professionis sunt, & ita vt certum docet Suarez *tom. 5. de censur. disp. 23. sect. 7. n. 10.* & tom. 3. de Relig. lib. 5. cap. 9. n. 11.

11. Quo ad modum verò huius impedimenti attinet, aduertendum est debere esse iniustum. Nam iustum impedimentum etiam per coactionem fiat, non præstat sufficientem causam ad excommunicationem incurrendam, quia liberum est à peccato; ideoque consilium notanter dixit: quoquomodo sine iusta causa impediunt; supponens iustam esse, causam impediendi feminae religionis ingressum, vt si vinculo matrimonij consummati, vel seruitutis esset ligatus. Quapropter cum solo dolo, vel coactione iniusto, & illicitè impediti possit profectio, hoc impedimentum per dolum, vel coactionem hæc excommunicatio puniatur; & tradit Sanchez *d. lib. 4. sum. c. 4. n. 10.* De impediente per dolum, ne femina vellet profiteri, non caret probabilitate sub hac censura, non comprehenditur; quia sic dolo impediens proprie non impedit voluntatem profectiendæ; ad hoc enim requiritur, vt ipsa voluntas immutata perseverans impediatur ab eius executione, dolum autem solum impedit, ne voluntas sit: Sic Suarez *tom. 3. de Relig. lib. 5. c. 9. n. 14.*

12. Secunda, & principalis conditio in ingressu religionis requisita est immunitas à vitio Simonie: Sed quia de hac late dicimus, tract. de vitio oppositis religioni *disp. 11. punct. 23.* nolo in eius explicacione immorari. Solum aduerto neque ipsum ingressum ad probationem, neque professionem ipsam Simoniaci factam inuvalidam esse, vt laicus dicto loco probat, quia nullo iure annullata inueniuntur.

13. Tertia conditio se tenet: ex parte admittentis nouitium, vt autoritatem, & potestatem habeat ad illum admittendum. Nam cessante hac potestate nullus est ingressus; non enim religio probati à nouitio potest, quin prius ab ea admittatur, vt cum probet; ita competere est apud omnes. Qui autem superiores hæc recipiendi potestatem habeant ex constitutionibus cuiuslibet religionis eiusque vsu, & stylo deducendum est.

14. Quarta conditio est, vt fiat informatio generis, vitæ, morum recipiendi. de qua informatione Sixtus V. edidit motum proprium 6. *Kalend. Decembris anno 1587.* Qui incipit Sixtus Episcopus, quem postmodum declarauit, & tempore in alio incipiente *Ad Romanam spectat Pontificem*. Sed Gregor. XIV. alium edidit, qui incipit *circumspecta Romani Pontificis prudentia*, quo ex parte reuocati sunt motus Sixti V. Tandem Clemens VIII. in sua constitutione, quæ incipit *Altissima paupertatis via data 14. Aprilis 1592.* Reduxit nullitatem professionis à Sixto V. indictam ad terminos iuris communis, & modum præscripsit minoribus de obseruantia pro informationibus faciendis aduertens ob omisit hunc modum professionem non irritari, aliàs de iure non irritandam. De his constitutionibus, carumque intelligentia late agit Emanuel Rodriguez *tom. 1. quæst. regul. quæst. 1. art. 1.2. c. 3.* Suarez tom. 3. de Relig. lib. 5. c. 10. per totum. Sed superuacaneum censo in his immorari; cum nullitas no uiciatus, & professionis à Sixto V. inducta cessauerit, & modus informationis pro nouitiis recipiendis ex recepta cuiuslibet religionis consuetudine præscriptus sit. Et denique vt notauit August. Barbof. *3. p. de potest. Episcop. alleg. 101. n. 41.* Clemens VIII. constitutionem incipientem in his edidit *anno 1597.* in fauorem conuentus S. Stephani Salmaticensis ex Dominicana familia, vt nouitiorum informationes de his, quæ secundum constitutiones ininterrogari debent, gerent coram iudice, & notario publico, vel coram aliquo alio fratre ad id minus deputato absque omni strepitu iudiciario, sed solummodo simpliciter, & de plano. Quod priuilegium (inquit Barbofa) esto solum quoad conuentum S. Stephani fuerit concessum, eo fruuntur omnes religiones habentes priuilegium communicationis, quale habent omnes mendicantes; etiam quæ sunt alie.

15. Quod si roges; an superiores, quibus competit nouitiorum receptio peccent, si renuant recipere quem habilem, & aptum religioni inuenierint? Respondet optime Suarez tom. 3. de Relig. lib. 5. c. 10. num. 28. Peccare grauius si absque vlla rationabili causa moueantur. Tum quia religioni officium, illius nouitij obsequiis priuantes, & iurisdictione sibi data aburentes. Tum quia securam viam salutis procuranti sine causa præcludant. At si causa subitè clarum est nullum esse peccatum. Est autem sufficiens causa denegandi ingressum petenti, si alius aptior, imò equalis reperitur, vel speratur breui reperendus, & religio commoditatem temporalem non habeat vtrumque alendi.